

NOG J. P. HOEBEKE *

Door professor M. Thiery werd mijn aandacht gevestigd op een monografie waarvan de Zottengemse vrouwenarts en chirurg J. P. Hoebeke (1805-1852) de auteur is. Zij was mij in het totale oeuvre van deze geneeskundige tot dusver onbekend gebleven.

Op de oorspronkelijke, Franse, uitgaaf heb ik de hand niet kunnen leggen, maar er is een Nederlandse vertaling voorhanden: **Verhandeling over de miskraam, door J. P. Hoebeke, uit het Fransch vertaald door C. Ph. Meyer en G. G. Terlaak, Heel- en Verloskundigen.** 's Gravenhage 1843.

Dat twee Hollanders het opportuun hebben geacht deze monografie van Hoebeke te vertalen, was niet zozeer toe te schrijven aan de onbekendheid van de Franse taal in het Noorden, als aan het ontbreken van een oorspronkelijke verhandeling met waarnemingen over de miskraam in heel haar omvang. Zo stellen de vertalers hun werk voor. Daarmee is dan ook de inhoud volkomen goed weergegeven. Er zit in het geschrift geen ruitbrekende nieuwe ontdekking, maar wel, hier en daar, een persoonlijk inzicht waardoor de auteur reeds in zijn andere geschriften had uitgeblonken. Door dik en dun is hij een man van de verloskundige praktijk; hoewel hij de gang van de klassieke opvattingen uit zijn tijd op de voet volgt, legt hij daarnaast op de balans van het kritische oordeel als een veel kostbaardere aanwinst, wat hij zelf dagelijks waarneemt. Zo gaat hij helemaal niet akkoord met het veelvuldig bloedlaten tegen alle verloskundige verwickelingen, dat toen schering en inslag was. Aan de syfilis als veelvuldig voorkomende oorzaak van miskraam, hecht hij geen geloof. Nooit zal hij tijdens de zwangerschap een kwikbehandeling voorschrijven, het is te gevaarlijk voor de vrucht. Bij eklampsie zal hij, zo vlug mogelijk, de vrucht doen geboren worden, en kiest daarvoor de meest adequate methode. Hij wil geen actief verloskundige zijn ten alle prijze, maar desnoods geduld oefenen, meer dan zijn tijdgenoten voorschreven.

Kortom, deze monografie van J. P. Hoebeke werpt opnieuw een licht op die zeer merkwaardige verloskundige uit onze streken die van 1832 tot 1841 op het Vlaamse platteland, te Zottegem en later te Brussel, een rol heeft gespeeld. Hij was een benadigd man die, op zoek naar roem gefaald is, maar op geneeskundig gebied, met zijn inzichten en praktijk van de keizersnede, een van de oorspronkelijkste en succesrijkste chirurgen ten onzent is geweest.

E.

* Zie ons: **Jan Pieter Hoebeke** in Nieuw Vlaams Tijdschrift, 9, 1955, 969-993.